ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ὅτι δὲν κάμνουν ὀρθὰ οἱ προσφέροντες ἀζύμους καὶ στρογγυλοὺς τοὺς Ἄρτους, δι' ὅ,τι ὁ Χριστὸς ἐσαρκώθη, τὸ δὲ σῶμα εἶναι ἐκ στοιχείων.

Λέγουσι τινὲς ὅτι τὸ κυκλοειδὲς σχῆμα σημαίνει καὶ τὸ ἄναρχον καὶ τὸ ἀτελεύτητον τῆς Θεότητος τοῦ Ἄρτου· ἡμεῖς δὲ οἱ ὀρθόδοξα φρονοῦντες τί λέγομεν εἰς αὐτό; λέγομεν ὅτι δὲν εἶναι τώρα ὁ λόγος περὶ Θεολογίας· ἀλλὰ τὸ Μυστήριον τῆς Σαρκώσεως καὶ τοῦ Πάθους κηρύττεται, καὶ ἐδὼ ἐκτυπουνται ἡ Ἐνανθρώπησις καὶ ἡ Σταύρωσις. Μ' ὅλον τοῦτο οὐδὲ τὸ σχῆμα αὐτὸ τὸ κυκλοειδὲς ἀφέθη, ἀλλὰ φαίνεται μέσα εἰς τὴν σφραγῖδα, καὶ ἐκεῖ εἶναι περισσότερον ἀναγκαῖον· δι'ὅ,τι ἡ μὲν οἰκονομία τοῦ Σωτῆρος φαίνεται ἐντελὴς μέσα εἰς τὸν Ἄρτον καὶ εἰς τὸ σχῆμα αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι τετραμερὲς ἤτοι τετράγωνον· ἡ δὲ Θεότης, εἰς τὴν σφραγῖδα τοῦ Ἄρτου, ἡ ὁποία εἶναι κυκλοειδὴς, καὶ εἰς τὴν μέσην της ὁ Σταυρὸς, ἢ αὐτὸς ὁ ἴδιος Σωτὴρ ἡμῶν εἶναι εἰκονιζόμενος. Τὰ ὁποῖα ὅλα αὐτὰ ὁμοῦ δεικνύουσι τὸν Ἄναρχον καὶ ἀτελεύτητον Λόγον σεσαρκωμένον, καὶ πῶς εἶναι Θεὸς, καὶ πῶς ἐφάνη ὡσὰν ἡμᾶς, καὶ ἐσαρκώθη ἀληθινὰ, καὶ τὰ πάθη ὑπέφερε, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁποῦ ἦτον μὲ μορφὴν Θεοῦ, ἔγινε καὶ μὲ μορφὴν ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ εἰκονίζῃ τις μόνον τὴν Θεότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, διὰ νὰ μὴ φανῇ, καθὼς λέγουν μερικοὶ αἱρετικοὶ, πῶς ἡ ἀνθρωπότης ἠφανίσθη, καὶ ἔγινεν ὅλος Θεός· καὶ καθὼς λέγουν ἐκεῖνοι ὁποῦ δοξάζουν μίαν φύσιν ἐν τῷ Χριστῷ, οἱ λεγόμενοι δηλαδὴ Μονοφυσῖται· πλὴν δὲν ἔγινεν οὔτω, μήτε τοιοῦτόν τι παρελάβομεν, ἀλλὰ μένει τέλειος καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην φύσιν, καὶ ἡ Θεότης εἰς ἄκρον ἡνώθη μὲ τὴν ἀνθρωπότητά του· δι' ὅ,τι αὐτὸς ἐθέωσεν ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ μὲ τὴν ἄκραν του ἕνωσιν, τὴν ἔκαμεν ὁμόθεον· διεφύλαξεν ὅμως καὶ τὰ ἰδικά του, λέγω τὰ τῆς Θεότητος· ὅθεν καὶ εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, καὶ εἰς τόπον περιοριζόμενος, καθὼς καὶ τέλειος Θεὸς, ὢν πανταχοῦ, καὶ ὑπὲρ τὸ Πᾶν, καὶ ἔχει προσέτι καὶ τὰ τοῦ Σώματος· ἐπειδὴ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἀνάστασιν καὶ ἀφθαρσίαν, καὶ ὡράθη, καὶ ἐψηλαφήθη, καὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἰσῆλθε. Βλέπεις ὅτι καὶ ἄφθαρτος ἦτον, καὶ τὰ ἰδικά του τὰ ἐφύλαττε, καὶ πῶς ὁ αὐτὸς εἶναι καὶ ἄκτιστος, καὶ κτιστός; καὶ πῶς εἶναι ἐκ δύω Φύσεων, μ' ὅλον ὁποῦ εἶναι εἷς κατὰ τὴν ὑπόστασιν; Λοιπὸν φύλαττε ἐκεῖνα ὁποῦ εἶναι τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ μὴ προσφέρῃς νεκρὰ καὶ ἄψυχα· μὴν ἐγκαινίζῃς ἐκεῖνα ὁποῦ κάμνουν οἱ Ἰουδαῖοι· μὴ φέρῃς εἰς τὴν μέσην τὸν παλαιὸν Νόμον, καὶ μὴν ἑορτάζῃς μὲ Ἄζυμα. Ἀλλὰ λέγει ὁ Παῦλος, (ἐπιφέρουσι τινὲς) νὰ κάμωμεν προσφορὰν μὲ Ἄζυμα· «μὴ ἐν Ζύμῃ παλαιᾷ, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ »ἀληθείας (1).» Ἀλλοίμονον! οὕτω νοεῖς ἐκεῖνα ὁποῦ λέγει ὁ Θεοκήρυξ; Αὐτὸ, ἄνθρωπε, τὸ λέγει ἐκεῖνος μὲ τὸ νὰ ἀναιρῇ τὴν ῥίζαν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἁμαρτίας· διὸ καὶ λέγει ὄχι μὲ Ζύμην παλαιὰν κακίας καὶ πονηρίας· καὶ καλὰ λέγει βέβαια· ὅθεν καὶ σὺ ἀπόῤῥιψαι αὐτὴν τὴν Ζύμην, τὴν πορνείαν δηλαδὴ ἐκείνου ὁποῦ ἐπόρνευσεν εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀκαθαρσίαν, ὅτι δι' αὐτὴν εἶναι ὁ σκοπὸς ὅλος, καὶ περὶ τούτου εἶναι καὶ ὁ λόγος. «Ἐξάρατε, λέγει, ἤγουν σή»κώσατε ἀπὸ τὴν μέσην τὸ τοιοῦτον·» «οὐκ οἴδατε ὅτι »μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ (2)·» διότι οὕτως ἡ κακία ὡς μία φθοροποιὰ ἀσθένεια, ἀφ' οὗ ἀρχίσῃ ἀπὸ ἕνα, προχωρεῖ καὶ εἰς τοὺς λοιπούς· διὰ τοῦτο καὶ «ἐ»ξάρατε, λέγει, τὴν παλαιὰν Ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύ»ραμα ἐν Χριῳ πεφυραμένοι» ἤγουν νέοι καὶ ἀναμάρτητοι, καθὼς καὶ ὁ Χριστός· ἐπειδὴ καὶ νέος ἄνθρωπος Ἀδὰμ ὁ Χριστὸς λέγεται, καὶ μὲ τὸ μέσον αὐτοῦ σεῖς εἶστε ἄζυμοι, τοῦτ' ἔστιν ἀμέτοχοι ἀπὸ ἁμαρτίαν, διὰ τὸ Βάπτισμα καὶ διὰ τὸ Μῦρον· δι' ὅ,τι τὸ Πάσχα ἡμῶν εἶναι ὁ Χριστὸς, ὅστις διὰ ἡμᾶς ἐθυσιάσθη, καὶ μᾶς διεβίβασεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον τῆς ἁμαρτίας. Αὐτὴ εἶναι τοῦ Παύλου ἡ ἔννοια καὶ ὁ λόγος, καὶ κατ' αὐτὴν ἀποστρέφου καὶ δίωκε τὴν ζύμην τῆς ἁμαρτίας, καὶ μὴ μετέχῃς ἀπὸ αὐτὴν παντάπασι. Αὐτὴ, λέγω πάλιν, καὶ ὄχι ποτὲ ἄλλη, εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἀνωτέρου ῥητοῦ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀποστόλου Παύλου, καὶ οὕτω πρέπει νὰ ἐξηγῆται, καὶ ἡμεῖς νὰ πιστεύωμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Τί σημαίνει τὸ ὡμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν Ζύμῃ (3).

Μὴν ἀποσῤῥέφεσαι ὅμως τὴν ζύμην τῆς ἀφθαρσίας, μὲ τὴν ὁποίαν ὁμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν· διὰ τί συνάγει καὶ ἑνώνει μὲ τὸν ἑαυτόν της, καὶ ἀλλάζει εἰς τὸν ἑαυτόν της ἐκείνους ὁποῦ πείθονται εἰς τὸ θεῖον κήρυγμα· τὴν ὁποίαν ζύμην καὶ γυνὴ, ἤτοι ἡ Ἐκκλησία τοῦ ὑπερουρανίου Νυμφίου, τὴν ἔκρυψεν εἰς τρία σάτα, ἤγουν μόδια ἀλεύρου, τὰ ὁποῖα δηλοῦσι τὰς τρεῖς τάξεις τῶν σωζομένων, δούλων μισθίων, καὶ υἱῶν, καὶ ἐκείνων ὁποῦ σωφρονοῦν εἰς τὸν γάμον, καὶ τῶν παρ-

(1) Α'. Κοριθ. ἐ. 8. (2) Αὐτόθι ἐ. 6. (3) Λουκ. ιγ'. 21.